

To je vse prav in dobro — nam utegne kdo reči — ali kakošne so pa furnire, ki jih dela ta mašina, ker delo še le mojstra hvali? — Na to zamoremo odgovoriti, da furnire iz te mašine so kaj lepe, to je, one imajo poglavitne dvé lastnosti, ki se terjate od njih: namreč furnire so čez in čez gladke kakor da bi bile pooblane, in pa skozi in skozi enako debele.

Verh tega je mašina urna; v 12 urah lahko izdelava 72 štirijaških čevljev.

Pa tudi na vodo bi se dala postaviti ali tako napraviti, da bi jo vodeni sopar gonil.

S to mašino pa, kakor je sedaj in ki se z rokami goni, misli gosp. Malahovski navadnim potrebam mizarским popolnoma zadostiti.

Slišimo, da gosp. Malahovski bode na manjše razmere izdelano mašino poslal v dunajsko razstavo mesca maja. Prav je!

Kdor želi mašino videti, jo lahko vidi v njegovem stanovanju v Ljubljani na sejmskem tergu (Jahrmaktpplatz). Kdor pa si želi enako mašino napraviti, zamore tudi pri njem za spodobno plačilo vse natanko zvedeti.

Ta mašina velja 40 fl.; kdor pa sam kaj narediti zna, jo naredi za 35 fl.

Mi pa smo si svesti, da smo očitno pohvalili le kar je očitne hvale vredno. Naj se vsak, komur je za to mar, sam tega prepriča!

Nekoliko pelina z medom.

Odkar neki kmet „Novice“ prebira in njih svete marljivo, kolikor je v njegovi moči, v djanji spolnuje, tudi iz njegovega hiševanja stare napake bežijo in se vse na bolje obrača. Nočemo se tukaj muditi, da bi popisovali, kako on lepo glešta njive in travnike in kako on razumno sadjorejo oskerbljuje ter revšino daleč od sebe podi; temuč hočemo le njegovo živino, ki po telesu človeku enako zamore žalostne in vesele ure, prijetne in zoperne občutke imeti, nekoliko v spomin vzeti. Komu ni ljubša lepo rojena živina memo rebraste! Po svetlo rejenih volih je tudi naš neobtesani kmet ob sejmi hrepenljivo gledal in jih tudi, dokler je še kaj starih petic bilo, drago plačeval, ter se ž njimi kake tri tedne ponosno bahal, toda prehitro so bili podobni stari slamnati strehi, kjer se lahko preklice preštejejo in naposled jih je mogel po kaj nizki ceni spečati ali pa so mu celó pocepali. Toliko neusmiljenemu biti do živine, se ne vé: ali mu je bila ta nadloga prirojena ali jo je bil podedoval, vendar se je očitno kazalo, da on v svoji nespameti misli od živine le obilno korista dobivati, ako on ž njo nezmerno terdo in neusmiljeno ravna, zatorej ni on, dokler ni „Novic“ začel prebirati, pri svoji živini ne česala ne ščetke nikdar rabil, le leskovih palic je zunaj in znotrej hleva polno bilo, ki so mnogokrat že tukaj, vselej pa pri delu, volom po rebrih bobnele, kakor da bi kdo ž njimi po skednjevi steni opletal.

Živina takega gospodarja, dokler se nečloveškega obnašanja ne privadi in dokler ni do čistega zgurana, je na pol divja in kaj plašljivo gleda. Kadar ona začuti gospodarja se k hlevu bližati, urno kviško plane, rep stiskaje med noge, se k steni ali v kot pritiskaje in noge skupej pod se tesno ustavlja plaha dočakuje, kdaj jo bo gospodar sunil ali drugač udaril. — Vsak umen živinorejec pa tudi rad poterdi, da mora živina, če tudi prehudo ne dela, in klaje in pijače vedno dobiva, samo zastran tega, ker je pogostoma preplašena in žalostna, se posušiti, da je golemu kostnjaku podobna.

Tisti tedaj nekdanj neusmiljeni, in v svojo nesrečo sirovi kmet, ki zdaj rad „Novice“ prebera in se po njih v kmetovanju obnaša, se je vès predrugačil, kajti kaj marljivo in lepo oskerbljuje svojo živino; tudi suhe kostnjake, dokler niso preveč pohabljeni, po nizki ceni kupuje in dobro okožene vole z dobičkom prodaja. On živine nikdar več gerdo

ne preklinja, ne suje in ne pretepa; bičev ni več pri hlevu viditi; le bič še visi na steni, ki je pa le za strah in se skorej nikdar ne rabi. Pa tudi živina zdaj svojega gospodarja drugači spoštuje; kader ga namreč ovoha, da se k hlevu bliža, ga dokajkrat mukaje k sebi vabi in se milo proti njemu ozira. Kaj prijetno je zapaziti spodobno pogleštanega vola v pričo gospodarja iz ležišča se vzdigovati ter proti njemu glavo nakretaje se stegovati, kakor da bi se hotel pobahati: „Glej, kakošen korenjak sem; res me smeš vesel biti, zakaj vse delo mi je le igrača, brazda pa ugodno sprehajališče“.

Ako je z živino nepristojno ravnati že znamenje neobtesanega človeka, kaj še le moremo reči od takega, ki najrajši dela s svojim bližnjim po svoji termi in ga še verh tega velikodušno z najgeršimi primki opleta? Spodobnovič.

Zgodovinske čertice.

Celjski pokneženi grofi.

(Konec.)

Ivan Hunyady je umerl 11. avgusta 1456 v Zemu, kjer se je na boj zoper Turke pripravljal. Sin njegov Ladislav je bil potem upravitelj Ogerske, ban hervaški in dalmatinski, tudi velitelj v Beligradu. Tega tedaj in ves rod Hunyadov pokončati je določil grof Ulrih. Pisal je svojemu tastu, despotu Jurju serbskemu, da kmali mu hoče poslati iz Beligrada dve prijetne obli (glavi obeh Hunyadov), da bode ž njima igral. To pismo pa je bilo uljovljeno ter je prišlo Ladislavu Hunyadu v roke, ki pa je vedil preteči nevarnost.

Ravno takrat je bila vojska nakanjena Turkom, ki so vnovič trumoma silili proti Donavi. Viksi vojvoda je bil izvoljen Nikola Ujlak, za namestnika Ogerske pa Ulrih grof Celjski. Nabrana je bila dobro oborožena križarska armada 44.000 mož, in peljana na 103 velikih barkah doli po Donavi. Kralj Ladislav Savo prestopi s to armado, ter pride s grofom Celjskim vred 8. nov. 1456 pred Beligrad. Obadva jezdarita odtod gori do terdnjave, in ko tje dospeta, prihajajo ogerski poveljniki s oboroženim ljudom, zapodijo nazaj kraljeve in grofove spremljevalce, ter zapró vrata gradú za njimi. Nobenega človeka niso pustili ne noter ne ven.

Drugo jutro, 9. novembra 1456, ko je bil kralj pri sv. maši, pokličejo ogerski gospodje Celjskega grofa po nekem služniku k sebi. Ko grof stopi v izbo, mu takóle govori upravitelj, to je, Ladislav Hunyady: „Grof Celjski, ti si vedno nasprotoval mojemu očetu in mojemu rodu!“ Grof Ulrih pa mu zaverne: „Kdor to pravi me čerti; to dokazati morem kot hraber knez“.

Hud prepir se uname na to med njima, v katerem se Celjski grof tako razserdi, da poleg njega stoječemu vojaku meč izdere ter z njim po Hunyadu mahne. Hipoma planejo Ogri nad grofa in sečejo po njem; al on se viteško brani, ter upravitelja in druge napadnike hudo rani. Ker jih je pa bilo preveč proti enemu, so ga premagali. Poln ran in ves kervav se zgrudi Ulrih na tla in tū so ga popolnoma končali. Ko je bil mertev, priskoči neki Oger, po imenu Miha Silagyi, ter mu glavo odreže.

To se je dogodilo na dan sv. Teodora, 9. nov. 1456.

Ko je bil Celjski grof usmertjen, so Ogri povjeli vse gospode, ki so pri kralju bili, njegove svetovavce, viteze in vojake ter jih oplenili vse. Armada pa pod gradom, zvedivša grozovitno dogodbo v tverdnjavi, in misleč, da gredó vrugi tudi nad kralja, se spunta ter hoče udariti na grad. V tem pa ji razglasijo Ogri, da se njej in kralju ne godi nič žalega; tndi kralj stopi na ozidje, se vojski pokaže ter ji veleva, naj se ona ne poganja za pravdo Celjskega. — Vojska je stala pod gradom do 6. dneva; potem se pa verne čez Donavo v Zemu. Kralj je poslovil križarje, ki so se na to razkropili.

Tako je končana bila ta nesrečna vojska.